

IDENTYFIKACJA I DELIMITACJA OBSZARÓW WZROSTU I OBSZARÓW PROBLEMOWYCH W WOJEWÓDZTWIE DOLNOŚLĄSKIM

Prezentowany raport przedstawia wyniki przeprowadzonych przez Urząd Statystyczny we Wrocławiu badań, które zostały zrealizowane na zamówienie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego

PLAN PREZENTACJI

- Wprowadzenie
- Metodologia badania
- Zróżnicowanie województwa dolnośląskiego w ramach badanych zakresów tematycznych
- Typologia dolnośląskich powiatów
- Wnioski końcowe

WPROWADZENIE

- Celem analizy jest określenie, z zastosowaniem taksonomicznych miar rozwoju, zróżnicowania stopnia rozwoju społeczno-gospodarczego powiatów województwa dolnośląskiego, przy identyfikacji jednostek zajmujących w rankingu:
 - najlepsze pozycje – relatywnie lepiej rozwinięte powiaty – **potencjalne obszary wzrostu**,
 - najslabsze pozycje – jednostki peryferyjne – **potencjalne obszary problemowe**,
- wskazanie dla danej jednostki terytorialnej – powiatu **mocnych i słabych stron (potencjałów rozwojowych i barier wzrostu)** – w ramach każdego wyróżnionego zakresu tematycznego na bazie obliczonych dla zakresu tematycznego syntetycznych mierników rozwoju,
- wyróżnienia **skupisk jednorodnych grup jednostek terytorialnych (powiatów)** – borykających się z określonymi **trudnościami i barierami rozwojowymi**, a także identyfikacja i delimitacja poszczególnych **obszarów wzrostu** tj. wyróżnienia skupisk jednorodnych grup jednostek terytorialnych – powiatów – wyróżniających się pozytywnie na tle pozostałych ze względu na swoją specyfikę.

METODOLOGIA BADANIA

Przez **obszary wzrostu i obszary problemowe** rozumie się wydzielone przestrzennie obszary administracyjne lub funkcjonalne, które cechują się specyficznym zestawem uwarunkowań i cech społecznych, gospodarczych lub środowiskowych, decydujących o występowaniu na ich terenie strukturalnych barier rozwoju lub trwałych (możliwych do aktywowania) endogenicznych potencjałów rozwojowych, do których może być adresowana odpowiednia interwencja publiczna. Koncepcja obszarów wzrostu i obszarów problemowych opiera się na powiązaniu ze sobą dwóch podstawowych elementów: 1. występowanie określonych barier i/lub potencjałów rozwojowych; 2. lokalizacja w przestrzeni.

Badaniem objęto następujące zakresy tematyczne:

- potencjał demograficzny/ zagrożenia demograficzne,
- środowisko naturalne/ochrona środowiska,
- potencjał infrastruktury technicznej,
- potencjał gospodarczy/struktura gospodarki,
- innowacyjność i efektywność przedsiębiorstw,
- rynek pracy/ adaptacyjność zasobów pracy,
- kapitał intelektualny i społeczny,
- spójność społeczna/ problemy społeczne.

METODOLOGIA BADANIA. ZAKRESY I ASPEKTY TEMATYCZNE

Potencjał demograficzny/zagrożenia demograficzne

Stan i rozmieszczenie ludności

Struktura ludności

Ruch naturalny

Ruch wędrowniczy

Środowisko naturalne/ochrona środowiska

Zanieczyszczenia powietrza

Zanieczyszczenia wód powierzchniowych i gleb

Odpady uciążliwe dla środowiska

Walory środowiska przyrodniczego

Potencjał infrastruktury technicznej

Infrastruktura wodociągowa

Infrastruktura kanalizacyjna

Infrastruktura gazowa

Infrastruktura drogowa

Infrastruktura kolejowa

Potencjał gospodarczy/struktura gospodarki

Produkcja przemysłowa/produktywność pracy

Budownictwo

Nakłady inwestycyjne

Kapitał zagraniczny

Rolnictwo

Sektor usług

Turystyka

Finanse jednostek samorządu terytorialnego

Innowacyjność i efektywność przedsiębiorstw

Przedsiębiorstwa innowacyjne w przemyśle

Efektywność przedsiębiorstw (niefinansowych)

Rynek pracy/adaptacyjność zasobów pracy

Rynek pracy - zatrudnienie

Praca w warunkach zagrożenia

Rynek pracy – zasoby rejestrowanego bezrobocia

Płynność rynku pracy

Efektywność systemu pośrednictwa pracy i aktywizacji zawodowej

Wynagrodzenia

Kapitał intelektualny i społeczny

Kwalifikacje siły roboczej

Efektywność kształcenia

Nauka języków obcych

Kapitał społeczny – społeczeństwo obywatelskie

Kondycja zdrowotna społeczeństwa

Spójność społeczna/problemy społeczne

Osoby w trudnej sytuacji na rynku pracy

Trudne warunki mieszkaniowe

Zagrożenie ubóstwem materialnym

Bezpieczeństwo publiczne

Alkoholizm, narkomania, przemoc w rodzinie

Dostęp do usług publicznych

Niepełnosprawność

METODOLOGIA BADANIA

Wymienione zakresy tematyczne opisywane są za pomocą cech, których wartości liczbowe mają postać **wskaźników**, co umożliwia porównanie jednostek terytorialnych różnej wielkości.

Wartości wskaźników dotyczą w zasadzie **2010 r.**, a jedynie w przypadku braku danych za 2010 r. – najbardziej aktualnych.

Podmiotem niniejszego badania są **powiaty** województwa dolnośląskiego (czwarty poziom Nomenklatury Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych NTS-4), zgodnie z podziałem terytorialnym określonym w ustawie z dnia 24 VII 1998 r. o wprowadzeniu zasadniczego trójstopniowego podziału terytorialnego państwa (Dz. U. nr 96, poz. 603).

Według stanu w dniu 31 XII 2010 r. w województwie dolnośląskim było 26 powiatów ziemskich oraz 3 powiaty grodzkie, tj. miasta na prawach powiatu: Jelenia Góra, Legnica i Wrocław.

Źródłem danych empirycznych są informacje gromadzone przez resort statystyki publicznej, a także z rejestrów pozastatystycznych - dane Wydziału Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego, Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej we Wrocławiu, Oddziału Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad we Wrocławiu, Dolnośląskiej Służby Dróg i Kolei, Zakładów Linii Kolejowych we Wrocławiu, Opolu i Wałbrzychu, Komendy Wojewódzkiej Policji we Wrocławiu.

METODOLOGIA BADANIA. ETAPY ANALIZY DANYCH

I. Określenie zestawu cech statystycznych, które charakteryzowałyby powiaty pod względem wyróżnionych zakresów tematycznych

WSTĘPNY ZESTAW POTENCJALNYCH WSKAŹNIKÓW DIAGNOSTYCZNYCH

I Etap – określenie zestawu cech opisujących, wyróżnione zakresy tematyczne i aspekty potencjału rozwojowego powiatów - utworzenie **wstępnego zestawu potencjalnych wskaźników diagnostycznych**,

II. Dobór wskaźników

FINALNY ZESTAW WSKAŹNIKÓW DIAGNOSTYCZNYCH

II Etap – **dobór zmiennych** – eliminacja cech charakteryzujących się: 1. niskim zróżnicowaniem (współczynnik zmienności mniejszy od 10%), 2. znaczącym skorelowaniem (współczynnik korelacji Pearsona większy od 0,7); utworzenie **finalnego zestawu potencjalnych wskaźników diagnostycznych**,

III. Syntetyzowanie wskaźników

MIERNIK SYNTETYCZNY (MS)

III Etap – konstrukcja **miernika syntetycznego**: 1. Określenie charakteru cech diagnostycznych (podział cech na stymulanty oraz destymulanty), 2. Normalizacja cech, 3. Przypisanie unormowanym wskaźnikom diagnostycznym wag; 4. Obliczenie miernika syntetycznego, 5. Podział powiatów na 4 grupy wg poziomu wartości miernika (metoda trzech średnich)

$$MS_{ik}^t = \sum_{j=1}^{m_k \cdot n_{mk}} w_{jk} Z_{ijk}^t$$

DELIMITACJA OBSZARÓW

IV.

IV Etap – Delimitacja - wyznaczenie skupisk jednorodnych powiatów, charakteryzujących się zbliżonym poziomem wskaźników diagnostycznych pod względem analizowanych zakresów tematycznych – analiza skupień (metoda K-średnich).; podstawą zgrupowania powiatów w skupienia -obliczone dla każdego aspektu w ramach zakresów tematycznego cząstkowe mierniki syntetyczne (unormowane)

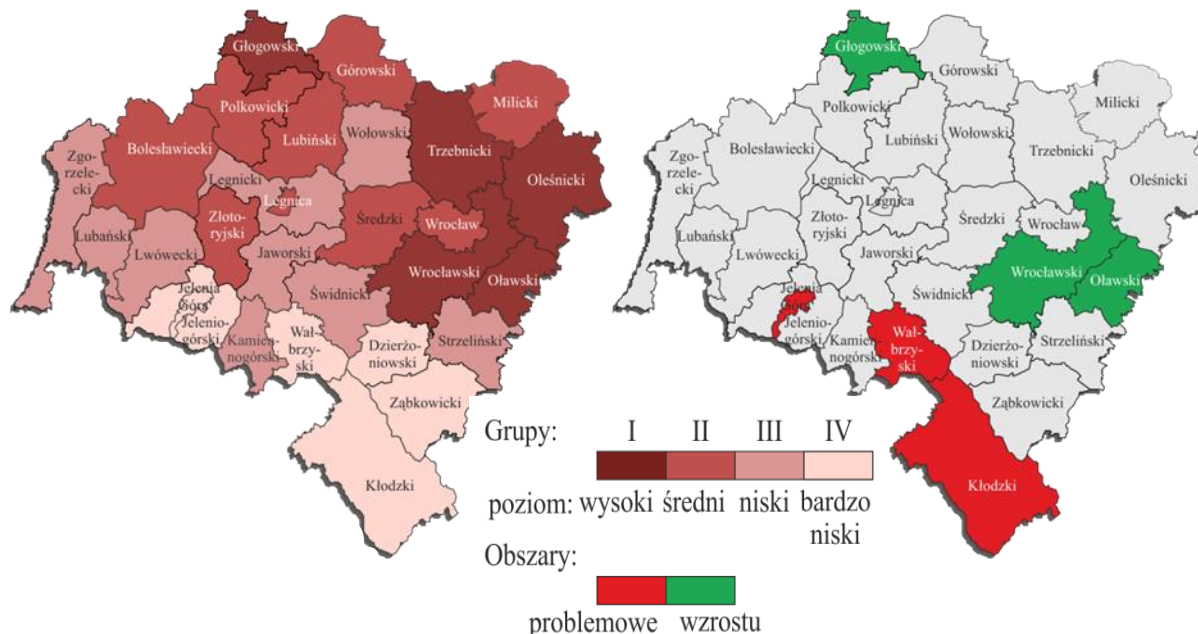
POWIATY WEDŁUG WARTOŚCI MIERNIKÓW SYNTETYCZNYCH W RAMACH WYRÓŻNIONYCH ZAKRESÓW TEMATYCZNYCH

POWIATY	Potencjał demograficzny/ zagrożenia demograficzne		Środowisko naturalne/ ochrona środowiska		Potencjał infrastruktury technicznej pracy		Potencjał gospodarczy/ struktura gospodarki		Innowacyjność i efektywność przedsiębiorstw		Rynek pracy/ adaptacyjność zasobów		Kapitał intelektualny i społeczny		Spójność społeczna/ problemy społeczne	
	miernik	lokata	miernik	lokata	miernik	lokata	miernik	lokata	miernik	lokata	miernik	lokata	miernik	lokata	miernik	lokata
bolesławiecki	0,444	11	0,619	25	0,047	22	0,232	11	0,290	15	0,450	15	0,389	24	0,533	13
dzierżoniowski	0,288	24	0,738	13	0,098	9	0,192	19	0,323	10	0,477	11	0,382	25	0,501	17
gólgowski	0,608	2	0,704	17	0,094	10	0,249	10	0,220	25	0,476	12	0,409	20	0,595	5
górowski	0,412	14	0,830	2	0,021	28	0,083	29	0,114	29	0,253	29	0,368	26	0,422	27
jaworski	0,398	15	0,817	3	0,062	19	0,158	22	0,236	22	0,355	28	0,404	21	0,548	11
jeleniogórski	0,281	25	0,703	18	0,110	8	0,350	6	0,279	17	0,375	25	0,430	17	0,436	26
kamiennoogórski	0,347	20	0,629	24	0,085	14	0,123	27	0,255	20	0,489	9	0,519	4	0,486	20
kłodzki	0,228	27	0,771	8	0,064	18	0,213	14	0,273	19	0,442	16	0,472	8	0,452	24
legnicki	0,338	21	0,739	12	0,094	11	0,138	26	0,206	27	0,383	24	0,459	10	0,471	23
lubański	0,394	16	0,708	16	0,131	5	0,211	15	0,228	24	0,386	22	0,326	28	0,476	22
lubiński	0,468	8	0,631	23	0,086	13	0,358	4	0,793	1	0,533	5	0,469	9	0,653	2
lwówecki	0,316	23	0,652	22	0,059	21	0,102	28	0,286	16	0,360	26	0,431	16	0,521	15
milicki	0,449	10	0,894	1	0,020	29	0,149	23	0,230	23	0,412	19	0,452	12	0,627	3
oleśnicki	0,505	5	0,740	11	0,066	17	0,193	18	0,397	5	0,404	20	0,297	29	0,560	9
otawski	0,552	3	0,715	15	0,079	15	0,288	7	0,296	14	0,513	7	0,431	15	0,608	4
polkowicki	0,492	7	0,591	27	0,060	20	0,231	12	0,402	4	0,417	17	0,434	14	0,447	25
strzebiński	0,356	19	0,788	7	0,029	26	0,170	21	0,317	11	0,471	13	0,403	22	0,595	6
średzki	0,444	12	0,767	9	0,046	23	0,190	20	0,274	18	0,412	18	0,510	5	0,575	7
świdnicki	0,386	17	0,661	21	0,124	7	0,225	13	0,304	13	0,524	6	0,438	13	0,554	10
trzebnicki	0,523	4	0,790	6	0,040	25	0,200	16	0,393	7	0,453	14	0,483	6	0,562	8
wałbrzyski	0,198	28	0,678	20	0,169	4	0,279	8	0,346	9	0,485	10	0,354	27	0,385	28
wołowski	0,382	18	0,796	5	0,022	27	0,139	25	0,393	6	0,383	23	0,568	2	0,477	21
wrocławski	0,721	1	0,742	10	0,128	6	0,383	3	0,497	2	0,581	1	0,527	3	0,536	12
ząbkowicki	0,228	26	0,796	4	0,046	24	0,141	24	0,149	28	0,356	27	0,456	11	0,498	19
zgorzelecki	0,338	22	0,382	29	0,087	12	0,252	9	0,255	21	0,557	4	0,474	7	0,520	16
złotoryjski	0,451	9	0,718	14	0,072	16	0,199	17	0,218	26	0,400	21	0,413	19	0,376	29
m. JeleniaGóra	0,190	29	0,689	19	0,470	3	0,354	5	0,434	3	0,502	8	0,427	18	0,528	14
m. Legnica	0,415	13	0,545	28	0,856	2	0,413	2	0,382	8	0,570	2	0,400	23	0,501	18
m. Wrocław	0,495	6	0,601	26	0,911	1	0,597	1	0,311	12	0,559	3	0,626	1	0,710	1

- jednostki plasujące się w rankingu na pierwszych trzech miejscach (w grupie I) – **obszary wzrostu**

- jednostki zajmujące ostatnie 3 miejsca (w grupie IV) – **obszary problemowe**

POTENCJAŁ DEMOGRAFICZNY/ ZAGROŻENIA DEMOGRAFICZNE

Do obszarów problemowych zaklasyfikowano :

m. Jelenią Górę, powiaty wałbrzyski i kłodzki.

Cechą charakterystyczną wyodrębnionego obszaru jest:

- ubytek liczby ludności, spowodowany ujemnym przyrostem naturalnym, ujemnym saldem ruchów migracyjnych
- niekorzystna struktura wiekowa świadcząca o postępującym starzeniu się mieszkańców

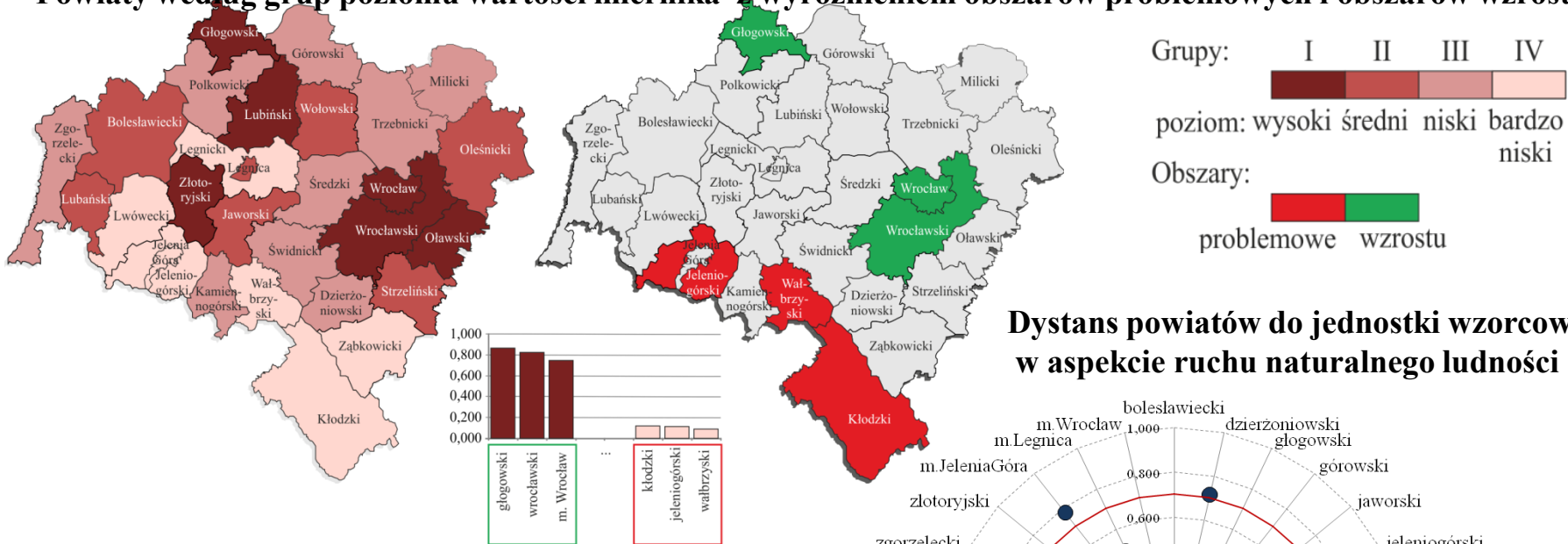
Obszary wzrostu obejmują powiaty: **wrocławski i oławski** oraz **głogowski**

Mocną stroną tych powiatów (potencjałami rozwojowymi w sferze uwarunkowań demograficznych) jest:

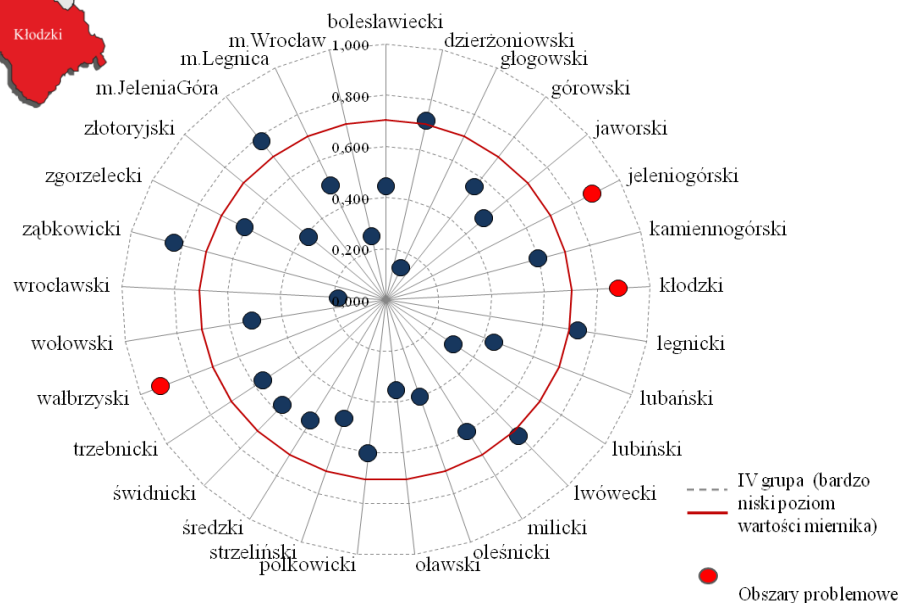
- dodatni przyrost naturalny (relatywnie na tle pozostałych powiatów niskie natężenie umieralności),
- dodatnie saldo ruchów migracyjnych, w tym duży napływ migracyjny,
- korzystna struktura wiekowa świadcząca o młodości społeczeństwa (mająca wpływ na przyszłościowy potencjał ludnościowy)

POTENCJAŁ DEMOGRAFICZNY/ ZAGROŻENIA DEMOGRAFICZNE. RUCH NATURALNY

Powiaty według grup poziomu wartości miernika z wyróżnieniem obszarów problemowych i obszarów wzrostu

Dystans powiatów do jednostki wzorcowej w aspekcie ruchu naturalnego ludności

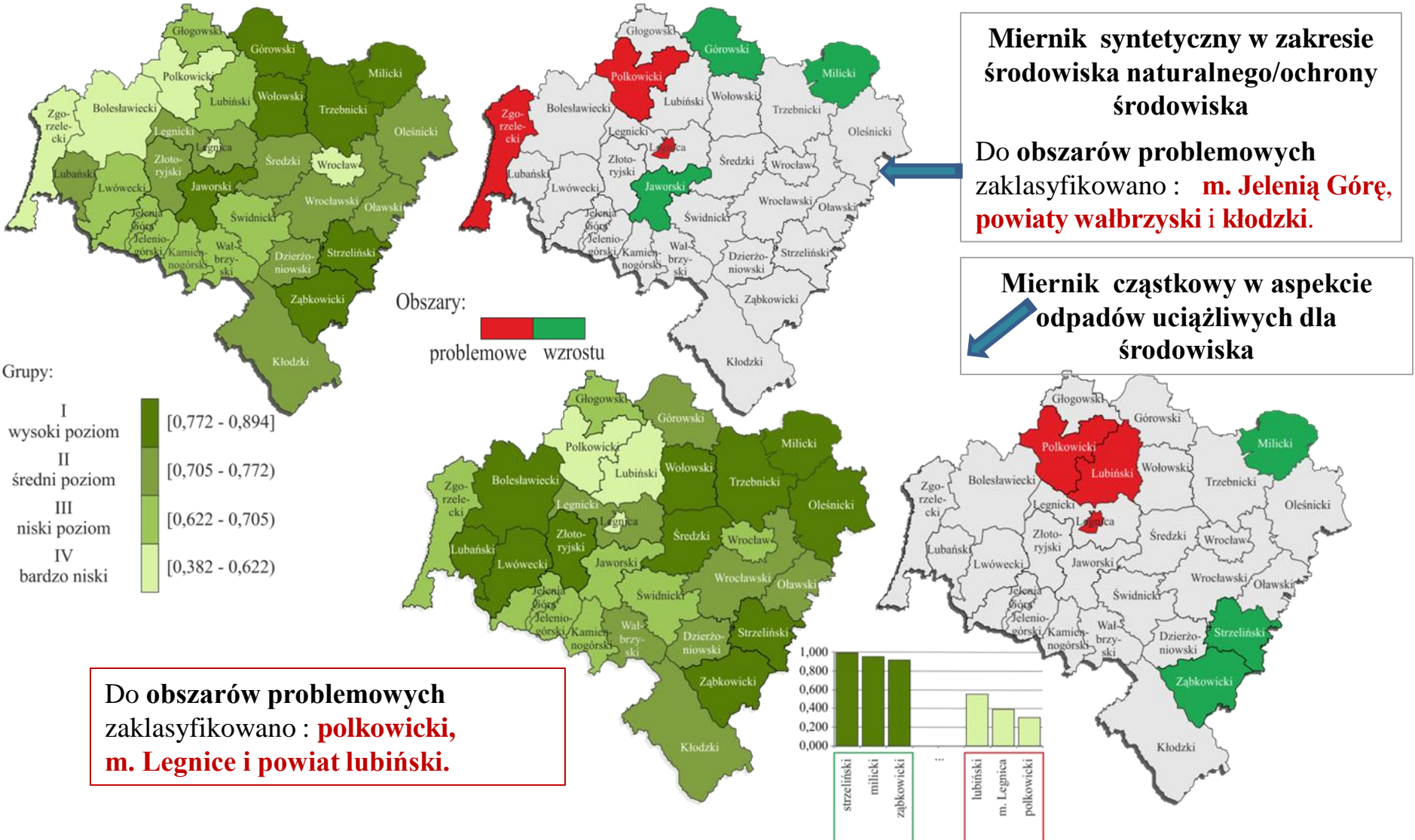

Obszary problemowe, zgodnie z przyjętą metodologią, to powiaty: **wałbrzyski, jeleniogórski i klodzki** (znacznym poziomem umieralności oraz ujemnym przyrostem naturalnym).

Potencjalne **obszary wzrostu** to powiaty: **głogowski, wrocławski i m. Wrocław**. (relatywnie niskie natężenie umieralności oraz dodatni przyrost naturalny)

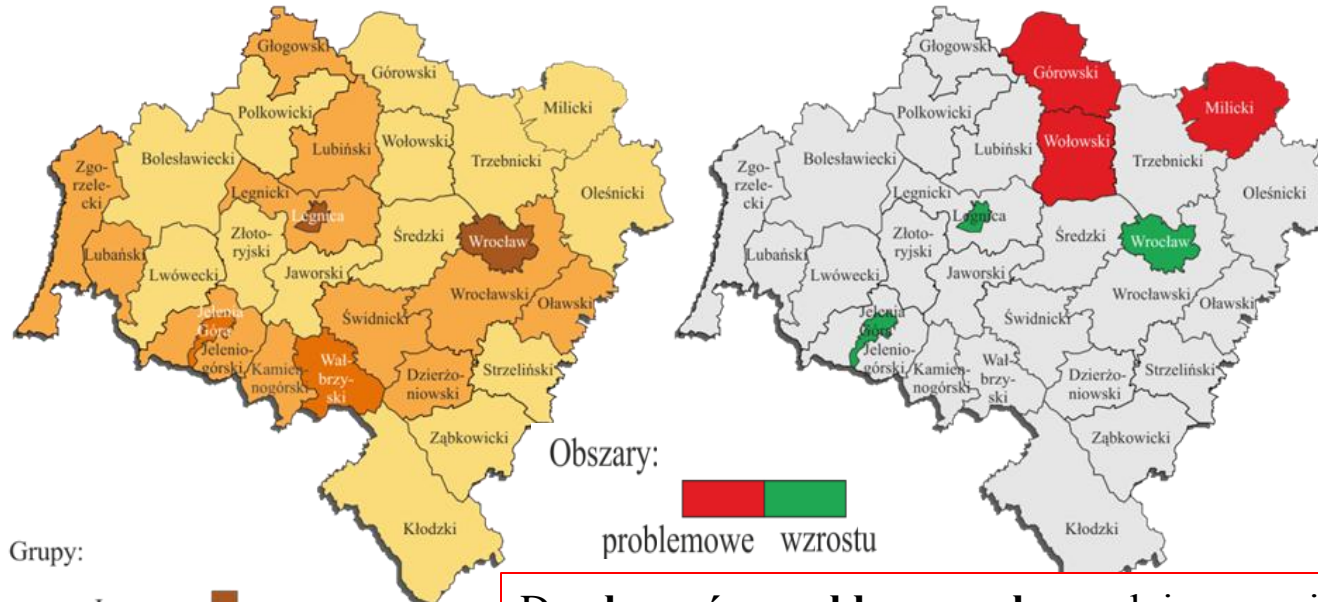
ŚRODOWISKO NATURALNE/OCHRONA ŚRODOWISKA

Powiaty według poziomu wartości miernika z wyróżnieniem obszarów problemowych i obszarów wzrostu

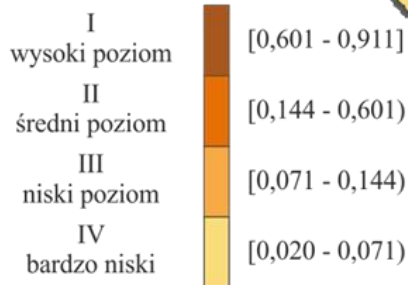

POTENCJAŁ INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

Powiaty według poziomu wartości miernika z wyróżnieniem obszarów problemowych i obszarów wzrostu

Grupy:

Potencjalne **obszary wzrostu** w zakresie potencjału infrastruktury technicznej tworzą miasta:
Wrocław i Legnica oraz **Jelenia Góra**.

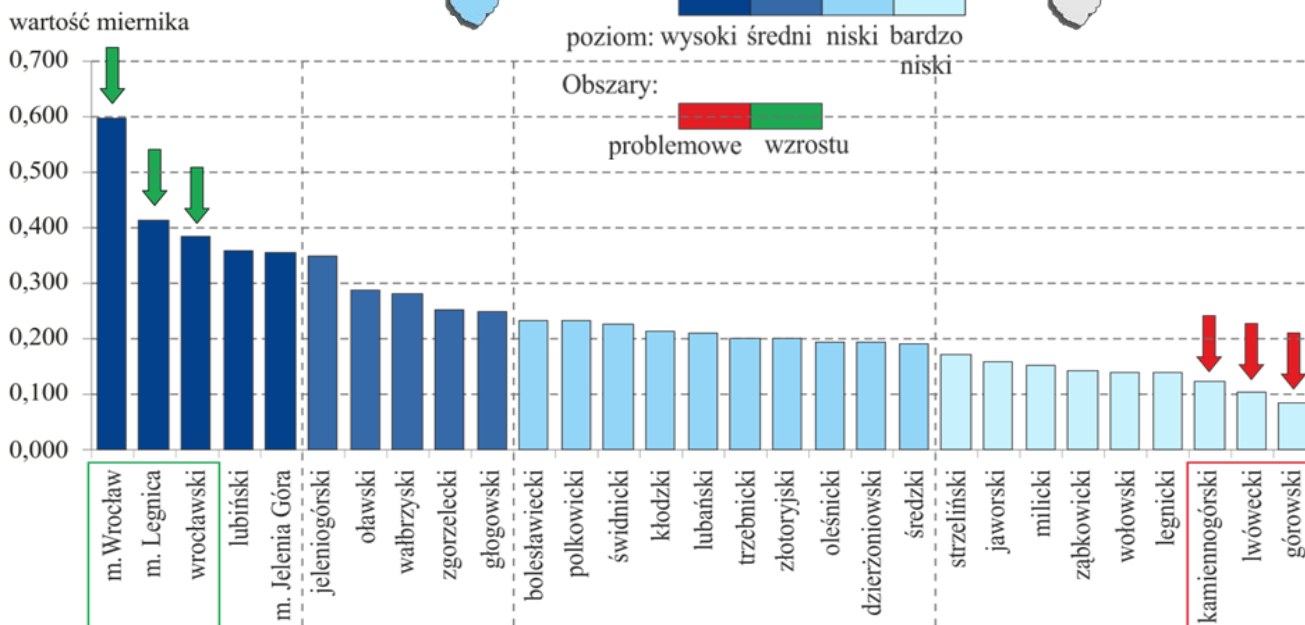
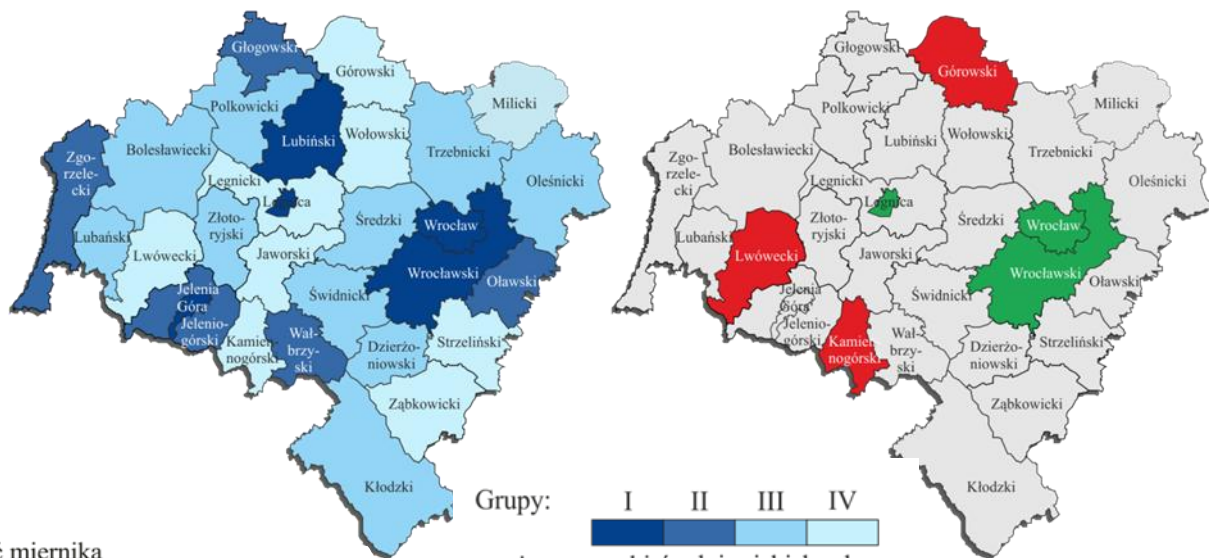
Do **obszarów problemowych**, zgodnie z przyjętą metodologią, w zakresie potencjału infrastruktury technicznej zaliczono powiaty:

milicki, górowski i wołowski.

Powiaty te charakteryzowały się:

- bardzo słabo rozwiniętą infrastrukturę drogową i kolejową,
- niskim wskaźnikiem gęstości sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, z wyjątkiem powiatu wołowskiego, w którym sytuacja była nieco korzystniejsza w aspekcie infrastruktury kanalizacyjnej,
- niskim wskaźnikiem infrastruktury gazowej

POTENCJAŁ GOSPODARCZY/STRUKTURA GOSPODARKI

Do obszarów problemowych zgodnie z przyjętą metodologią, zakwalifikowano powiaty: **górowski, lwówecki i kamiennogórski.**

Cechą charakterystyczną wyodrębnionych obszarów jest:

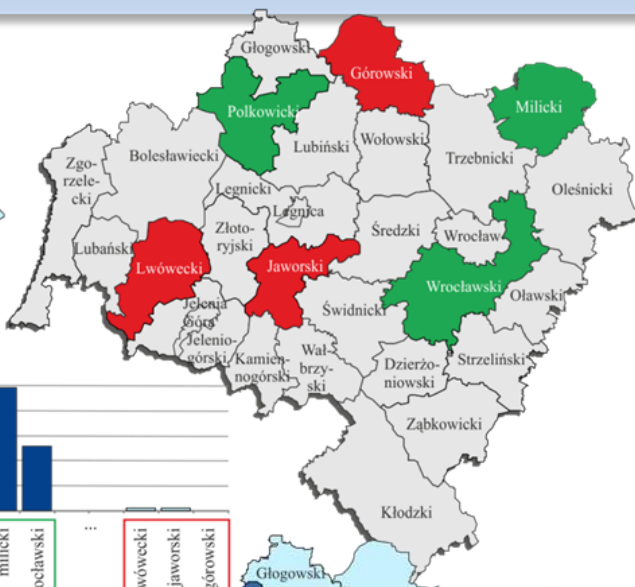
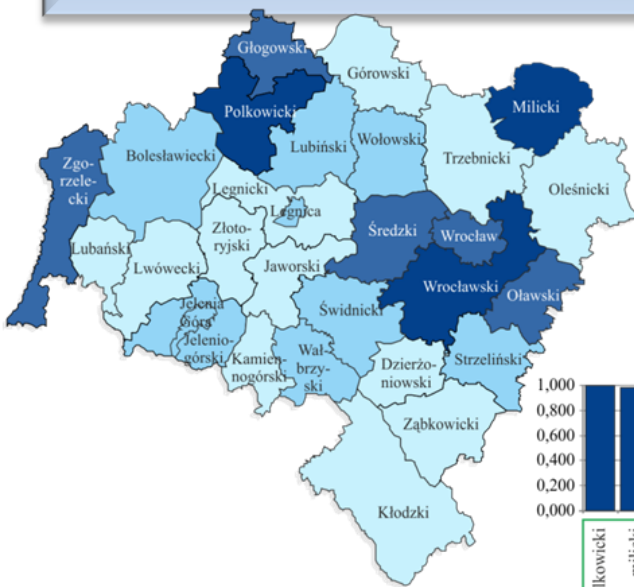
- niska wartość produkcji przemysłowej i budowlano-montażowej na 1 mieszkańca,
- niskie nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach na 1 mieszkańca,
- słabo rozwinięty sektor usług – mała liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych,
- słaby potencjał dochodowy z tytułu udziału w podatkach od osób prawnych i fizycznych,
- mała część wydatków z budżetu przeznaczonych na inwestycje.

POTENCJAŁ GOSPODARCZY/STRUKTURA GOSPODARKI

Powiaty uporządkowane według miernika w zakresie potencjału gospodarczego /struktury gospodarki

POWIATY	MERNIK SYNTETYCZNY		MERNIKI CZĄSTKOWE															
			produkcja przemysłowa/ produktowność pracy		budownictwo		nakłady inwestycyjne		kapitał zagraniczny		rolnictwo		sektor usług		turystyka		finanse jednostek samorządu terytorialnego	
	wartość miernika	lokata	wartość miernika	lokata	wartość miernika	lokata	wartość miernika	lokata	wartość miernika	lokata	wartość miernika	lokata	wartość miernika	lokata	wartość miernika	lokata	wartość miernika	lokata
m. Wrocław	0,597	1	0,196	5	0,235	6	0,267	8	0,879	2	0,886	3	1	1	0,707	1	0,874	1
m. Legnica	0,413	2	0,092	12	0,593	1	0,148	12	0,332	5	0,894	1	0,713	4	0,312	12	0,37	6
Wrocławski	0,383	3	0,309	2	0,558	2	0,518	3	0,944	1	0,31	24	0,465	7	0,168	23	0,313	8
Lubiński	0,358	4	1	1	0,134	17	0,186	10	0,007	28	0,592	8	0,335	12	0,3	13	0,499	3
m. Jelenia Góra	0,354	5	0,079	17	0,188	8	0,149	11	0,156	14	0,889	2	0,817	2	0,333	9	0,372	5
Jeleniogórski	0,35	6	0,081	15	0,171	9	0,19	9	0,291	8	0,699	6	0,79	3	0,662	2	0,104	22
Oławski	0,288	7	0,103	9	0,263	3	0,352	4	0,51	3	0,439	15	0,357	9	0,368	7	0,265	13
Wałbrzyski	0,279	8	0,258	3	0,081	27	0,121	16	0,298	7	0,72	5	0,469	6	0,283	16	0,123	21
Zgorzelecki	0,252	9	0,006	28	0,169	10	0,272	7	0,052	24	0,789	4	0,319	15	0,437	5	0,241	16
Głogowski	0,249	10	0	29	0,241	5	0,287	6	0,05	25	0,582	9	0,389	8	0,415	6	0,311	9
Bolesławiecki	0,232	11	0,085	14	0,096	23	0,136	14	0,232	10	0,665	7	0,1	24	0,355	8	0,326	7
Polkowicki	0,231	12	0,145	6	0,084	26	1	1	0,276	9	0,514	10	0,04	26	0,271	17	0,518	2
Świdnicki	0,225	13	0,071	19	0,13	18	0,13	15	0,203	11	0,443	14	0,348	10	0,296	14	0,306	10
Kłodzki	0,213	14	0,061	25	0,113	21	0,049	23	0,07	21	0,506	11	0,523	5	0,325	11	0,103	23
Lubański	0,211	15	0,052	26	0,144	14	0,04	24	0,13	17	0,444	13	0,224	20	0,604	3	0,087	26
Trzebnicki	0,2	16	0,097	10	0,139	15	0,061	22	0,139	16	0,339	19	0,326	14	0,064	27	0,477	4
Złotoryjski	0,199	17	0,079	16	0,09	24	0,024	26	0,08	20	0,312	22	0,279	18	0,575	4	0,179	18
Oleśnicki	0,193	18	0,089	13	0,16	12	0,061	21	0,087	19	0,367	18	0,214	22	0,331	10	0,294	11
Dzierżoniowski	0,192	19	0,095	11	0,153	13	0,075	18	0,149	15	0,489	12	0,266	19	0,284	15	0,097	25
Średzki	0,19	20	0,134	7	0,115	20	0,31	5	0,306	6	0,161	27	0,332	13	0,195	20	0,274	12
Strzebiński	0,17	21	0,128	8	0,163	11	0,109	17	0,401	4	0,129	28	0,141	23	0,15	24	0,244	15
Jaworski	0,158	22	0,074	18	0,134	16	0,021	28	0,095	18	0,324	21	0,345	11	0,034	29	0,258	14
Milicki	0,149	23	0,068	21	0,217	7	0,987	2	0,062	23	0,298	25	0,215	21	0,12	25	0,212	17
Ząbkowicki	0,141	24	0,067	22	0,122	19	0,036	25	0,023	27	0,234	26	0,289	16	0,214	18	0,179	19
Wołowski	0,139	25	0,203	4	0,081	28	0,14	13	0,188	13	0,422	17	0	29	0,113	26	0,102	24
Legnicki	0,138	26	0,069	20	0,249	4	0,074	19	0,035	26	0,117	29	0,28	17	0,183	22	0,172	20
Kamienogórski	0,123	27	0,065	24	0,106	22	0,072	20	0,194	12	0,437	16	0,074	25	0,038	28	0,069	27
Lwówecki	0,102	28	0,066	23	0,087	25	0,021	27	0,065	22	0,342	20	0,003	28	0,187	21	0,065	28
Górowski	0,083	29	0,024	27	0,049	29	0	29	0,001	29	0,312	23	0,024	27	0,21	19	0,046	29

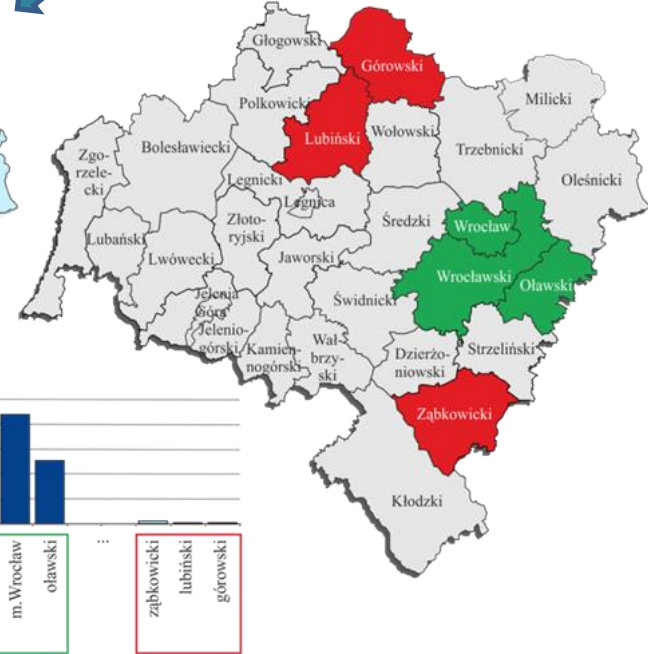
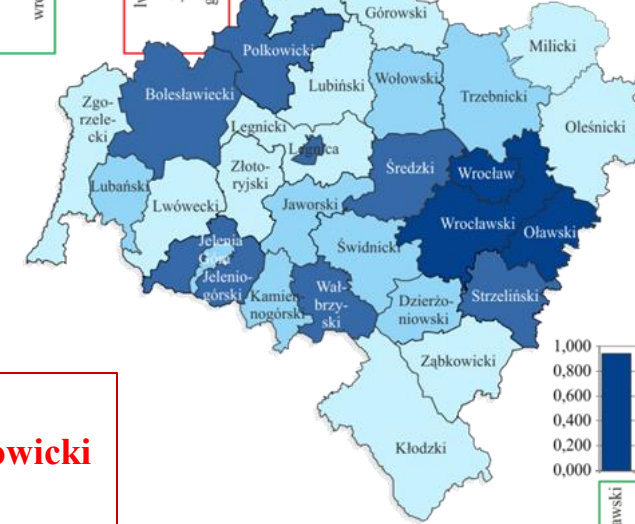
POTENCJAŁ GOSPODARCZY/STRUKTURA GOSPODARKI

Miernik częstkowy w aspekcie nakładów inwestycyjnych

Obszar problemowy objął powiaty:
Iwówceki jaworski górowski.

Miernik częstkowy w aspekcie kapitału zagranicznego

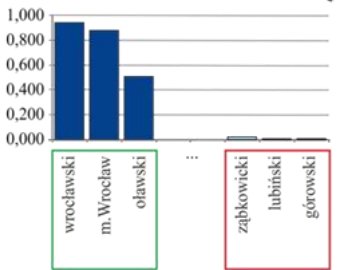
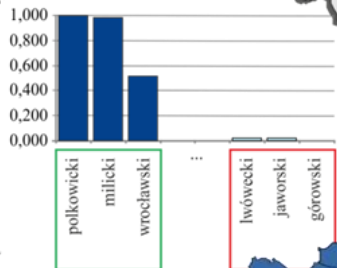

Grupy: I II III IV

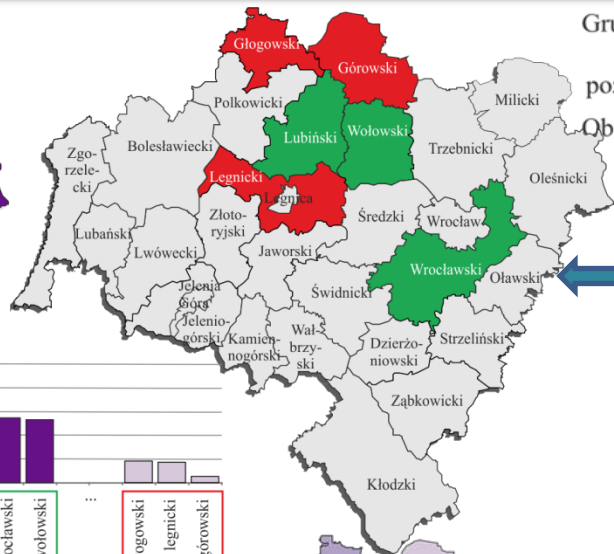
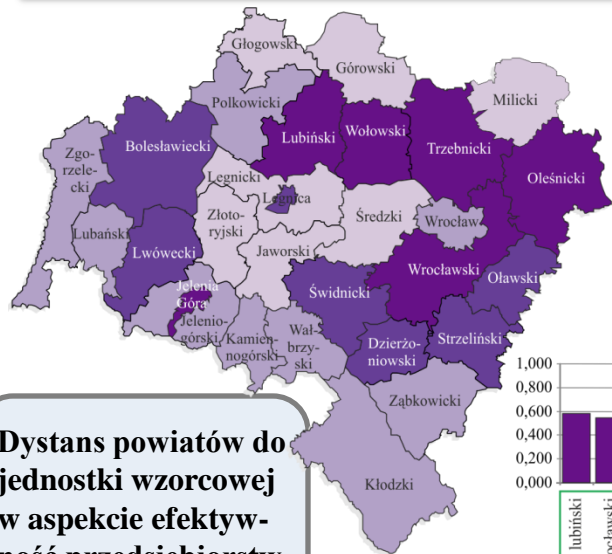
poziom: wysoki średni niski bardzo niski

Obszary: ■ ■
problemowe wzrostu

Do obszarów problemowych zaklasyfikowano powiaty: **ząbkowicki lubiński i górowski**

INNOWACYJNOŚĆ I EFEKTYWNOŚĆ PRZEDSIĘBIORSTW

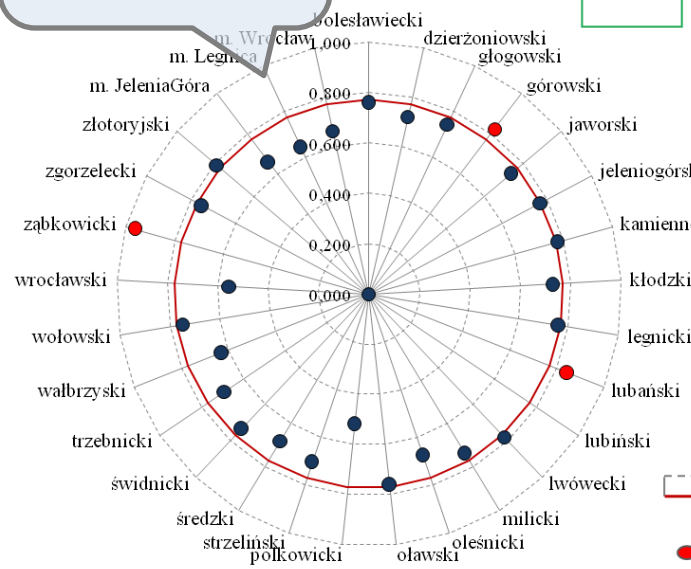
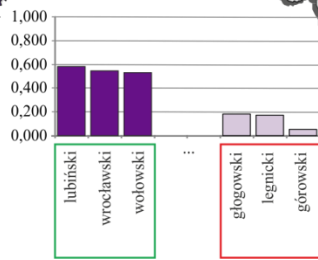

Grupy: I II III IV
 poziom: wysoki średni niski bardzo niski
 Obszary: problemowe wzrostu

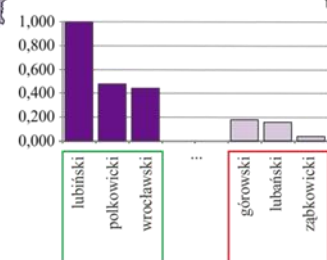
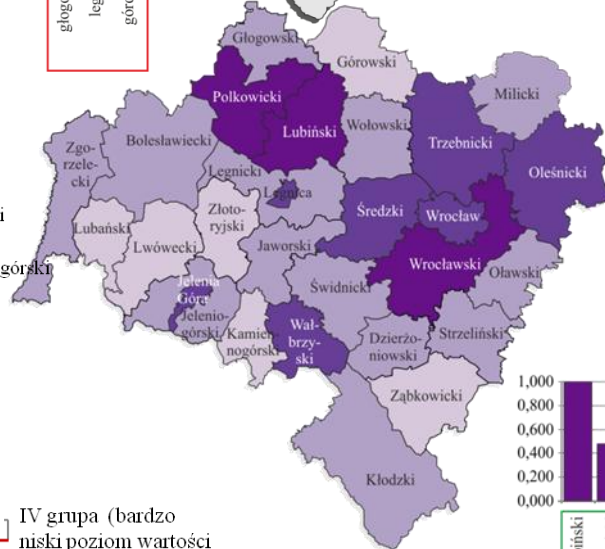
Miernik częstkowy w aspekcie innowacyjności

Miernik częstkowy w aspekcie efektywności działalności przedsiębiorstw

Dystans powiatów do jednostki wzorcowej w aspekcie efektywność przedsiębiorstw

IV grupa (bardzo niski poziom wartości miernika)
 ● Obszary problemowe

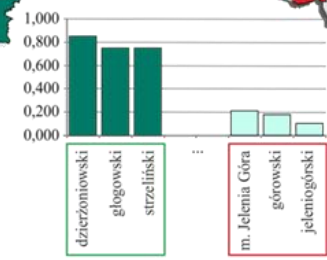
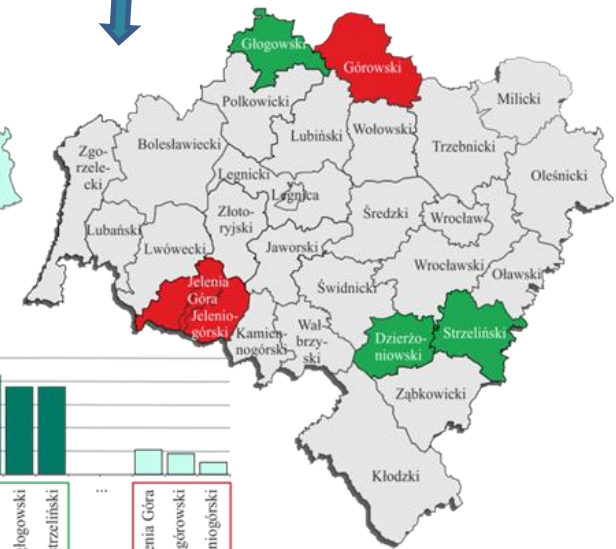
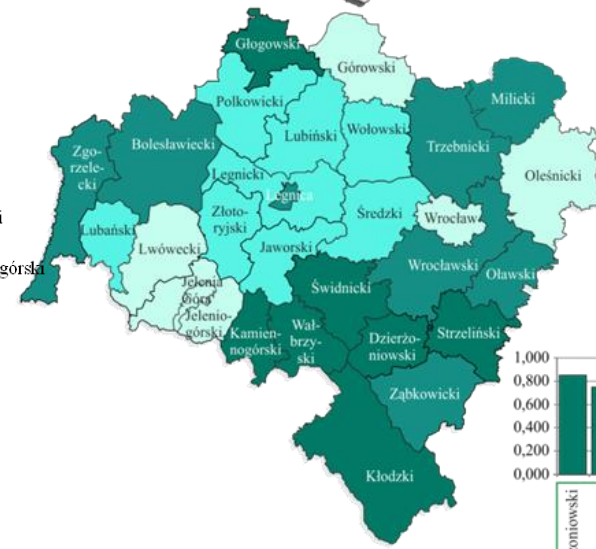
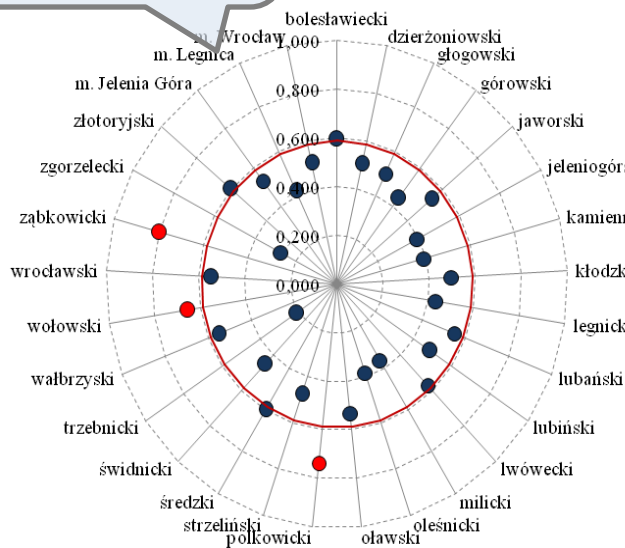
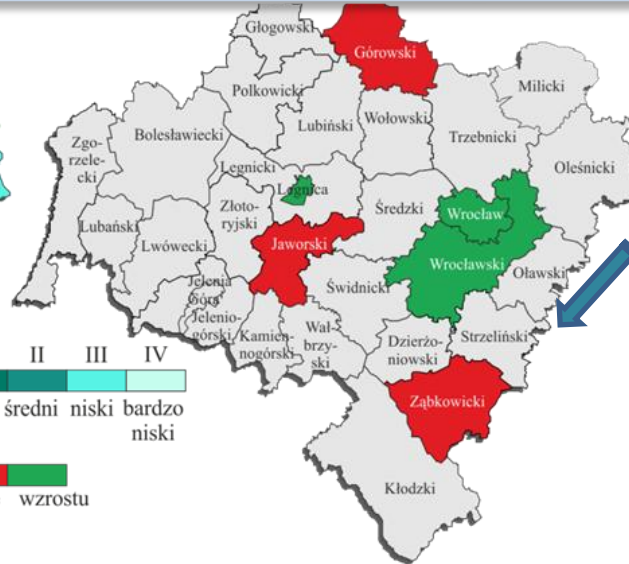

RYNEK PRACY/ADAPTACYJNOŚĆ ZASOBÓW PRACY

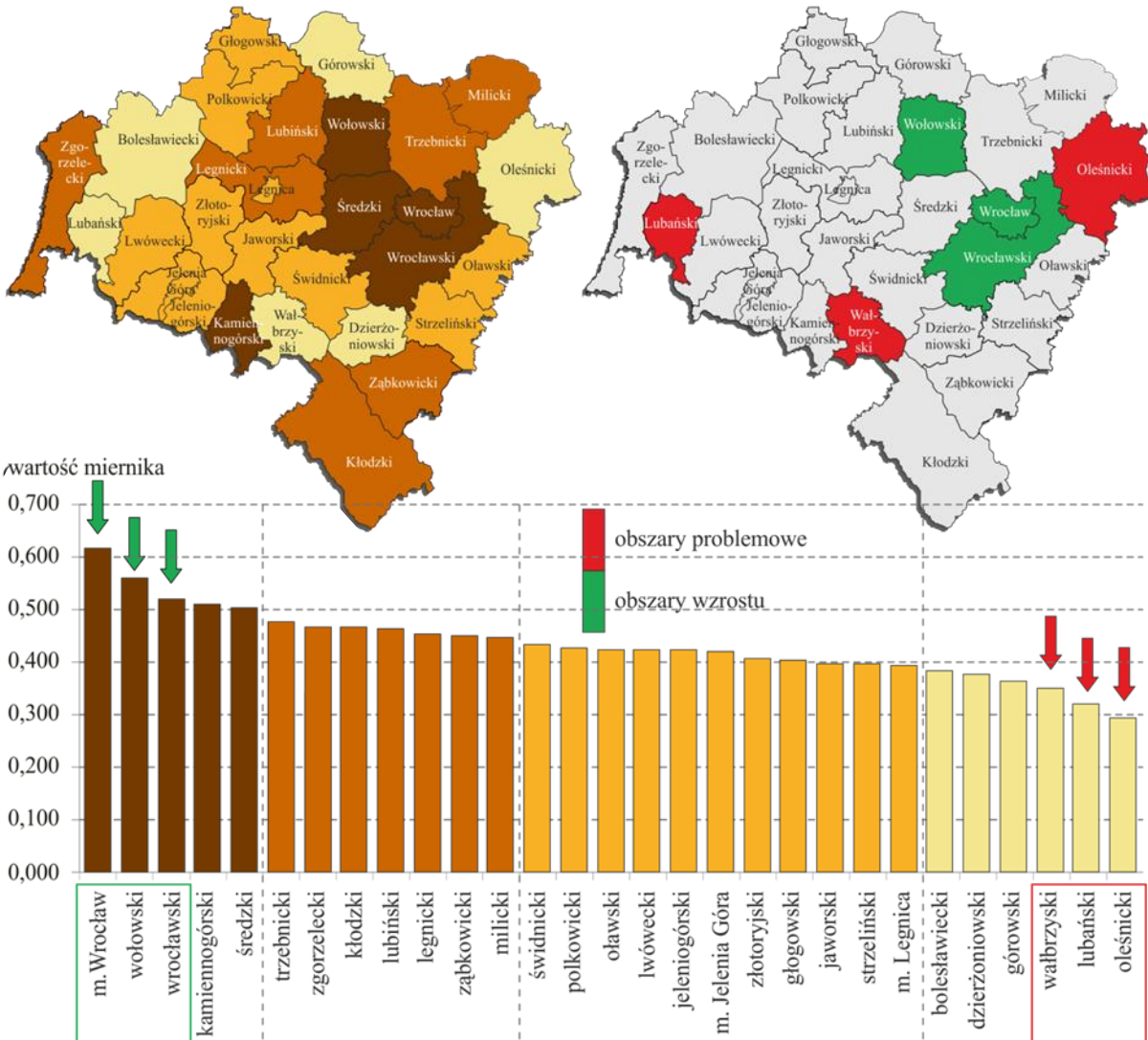
Miernik syntetyczny w aspekcie
ryнку pracy/adaptacyjności
zasobów pracy

Miernik cząstkowy w aspekcie
płynności ryнку pracy

Dystans powiatów do
jednostki wzorcowej
w aspekcie płynności
ryнку pracy

KAPITAŁ INTELEKTUALNY I SPOŁECZNY

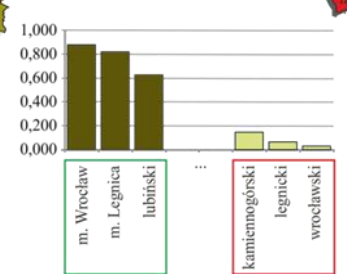
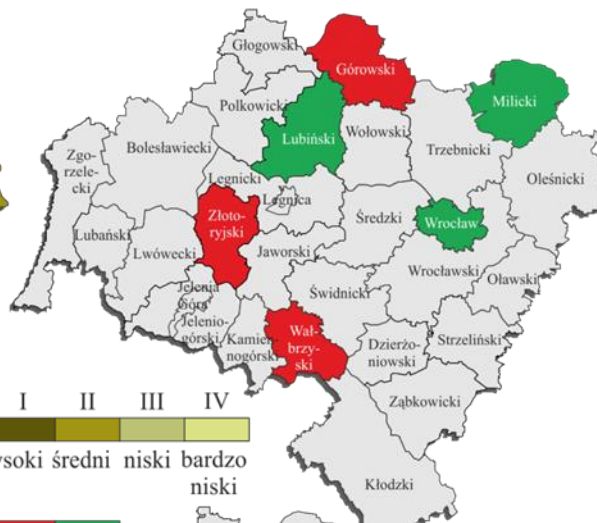

Obszarem problemowym w zakresie kapitału intelektualnego i społecznego można określić **powiat oleśnicki** oraz **lubański i wałbrzyski**.

Do słabych stron powiatów można zaliczyć:

- niskie kwalifikacje siły roboczej (z wyjątkiem powiatu wałbrzyskiego),
- mało powszechną naukę języków obcych w szkołach, głównie w gimnazjalnych,
- bardzo małą liczbę zarejestrowanych fundacji stowarzyszeń i organizacji społecznych w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców,
- nienajlepszą kondycję zdrowotną ludności (relatywnie słaby stan zdrowia dzieci i młodzieży oraz wysoka umieralność z powodu chorób układu krążenia)

SPÓJNOŚĆ SPOŁECZNA/ PROBLEMY SPOŁECZNE

Do obszarów problemowych zaklasyfikowano grupę powiatów: **złotoryjski, wałbrzyski i górowski**. Do niekorzystnych problemów społecznych należą tu m.in.: znaczący poziom bezrobocia, w tym długi czas pozostania w zasobach bezrobotnych, wysokie natężenie bezrobocia wśród młodzieży, znaczący poziom natężeń patologicznych zjawisk jak alkoholizm, narkomania, przemoc w rodzinie, relatywnie duże natężenie ubóstwa materialnego wśród mieszkańców, relatywnie problemowa sytuacja pod względem osób niepełnosprawnych

Obszary problemowe w aspekcie – dostęp do usług publicznych to powiaty: **wrocławski, legnicki i kamiennogórski**; ponadto zbliżone wartości cząstkowego miernika rozwoju ma powiat trzebnicki. Powiaty te charakteryzują się w relacji do liczby mieszkańców niską liczbą lekarzy specjalistów, żłobków, kin..

TYPOLOGIA DOLNOŚLĄSKICH POWIATÓW

SKUPIENIE I

SKUPIENIE II

SKUPIENIE III

SKUPIENIE IV

SKUPIENIE V

SKUPIENIE VI

SKUPIENIE VII

SKUPIENIE VIII

WNIOSKI KOŃCOWE

Przeprowadzona międypowiatowa analiza porównawcza wykazała, iż :

- zróżnicowanie powiatów województwa dolnośląskiego pod względem mierników rozwoju, liczonych dla każdego z ośmiu zakresów tematycznych, a także pod względem cząstkowych mierników liczonych w ramach każdego aspektu kształtowało się odmiennie; różne też były również grupy poziomu wartości miernika; nie było jednostki, dla której wyznaczone mierniki sytuowałyby ją na jednakowej pozycji.
- zarówno wyznaczone potencjalne obszary wzrostu (relatywnie lepiej rozwinięte powiaty, liderzy) jak i potencjalne obszary problemowe – jednostki peryferyjne) nie były identyczne w poszczególnych zakresach tematycznych oraz w poszczególnych wyróżnionych aspektach.
- największe dysproporcje między powiatami wystąpiły pod względem wartości miernika syntezy wskaźnika infrastruktury technicznej; stosunkowo znaczny dystans między skrajnymi powiatami wystąpił także pod względem mierników w zakresie innowacyjności i efektywności działalności przedsiębiorstw (oraz w zakresie potencjału demograficznego/zagrożeń demograficznych ; relatywnie niska wartość współczynnika zmienności wystąpiła w zakresie spójności społecznej/problemów społecznych.
- w wyniku zastosowania metody k-średnich otrzymano 8 skupisk powiatów, przy czym trzy skupiska jednoelementowe – izolowane, odstające od pozostałych.: Wrocław, powiat lubiński i powiat polkowicki; Wrocław okazał się liderem w zakresie potencjału infrastruktury technicznej, potencjału gospodarczego oraz kapitału intelektualnego i społecznego.
- Aby w pełni określić trwałe (możliwe do aktywowania) endogeniczne potencjały rozwojowe oraz trwałe bariery strukturalnych należałoby monitorować cyklicznie sytuację w badanych jednostkach terytorialnych w odstępach 2-3-letnich

DZIĘKUJEMY ZA UWAGĘ!